

Aarrække have vi ved vore finansielle Bevillinger bestandig stilet derimod, og Kravet melder sig nu med forøget Styrke og som en uafviselig Nødvendighed.

Undersøger man Finansaarene 1901—02 til 1907—08, viser det sig, at vi alene til Jernbanebygninger have anvendt i alt over 56 Mill. Kr.; hertil komme de i samme Øjemed paa Finanslovene for 1908—09 og 1909—10 opførte Beløb, som i alt andrage ca. 21 Mill. Kr.; det vil altsaa sige, at vi til Aktiverhvervelse, alene paa Jernbanevæsenets Omraade, have anvendt eller agte at anvende ca. 55 Mill. Kr. ud over den Del af Statslaanet, som skulde anvendes til Jernbaneanlæg. Dette kan naturligvis kun gøres under Højkonjunkturer, og det har kun kunnet gøres derved, at man har renonceret paa at forstærke Kassebeholdningen saa meget, at den har været i Stand til at bære de nu indtraadte daarlige Tidens Underskuud paa Finansloven.

Den Kassebeholdning, som vi havde den 31. Marts 1902, ca. 30 Mill. Kr., er ganske vist gennem en Række gode Aar vokset saaledes, at den 31. Marts 1908 naaede ca. 50 Mill. Kr., men heri er indtraadt en Ændring, saaledes at vi paa det nuværende Tidspunkt staa med en Kassebeholdning paa ca. 21 Mill. Kr., heri iberegnet Beholdningerne hos samtlige lokale og departementale Kasser; kun en meget ringe Del af denne Kassebeholdning er straks disponibel.

Ændringen i den gunstige Kasse skyldes særlig den Omstændighed, at Finansaaret 1908—09 maa antages at ville udvise et betydeligt Deficit, men da Regnskabet først paa Grund af Supplementsperioden kan afsluttes den 30. Juni, er det umuligt nøjagtigt i Øjeblikket at opgøre Underskuddets Størrelse, men dette vil neppe blive mindre end 12—14 Mill. Kr.

Dette Deficit skyldes dels Nedgang i de Indtægter, som tilflyde Statskassen gennem Overskuddet af Statsbanerne og Postvæsenet, dels Stagnation eller direkte Nedgang af Toldindtægterne.

Hvad *Jernbanerne* angaar, have de i en Del Aar haft stedse stigende Indtægter, saaledes at disse, som i 1901—02 udgjorde 27,8 Millioner, i 1908—09 have udgjort 42,5 Mill. Kr. Udgifterne ere naturligvis ogsaa stegne, ikke saa regelmæssigt, fra 27,9 Millioner i 1901—02 til 39,6 Millioner i 1908—09. Særlig i forrige Finansaar ere Udgifterne stegne stærkt, nemlig fra 34,6 Millioner i 1907—08 til 39,6 i 1908—09, en Stigning, som særlig skyldes Lønnings-

lovene, og som har bragt Overskuddet ned fra 6,3 Mill. Kr. i 1907—08 til 2,9 Mill. Kr. i 1908—09, hvilket svarer til 1,33 pCt. af Anlægskapitalen, der er 221 Mill. Kr., imod 2,98 pCt. i Fjor, da Anlægskapitalen var 213 Mill. Kr.

Hvad Toldindtægterne angaar, pleje de jo at indkomme med 3 à 4 Millioner mere end budgetteret; ogsaa her har Aaret 1908—09 været en Skuffelse, idet Indtægterne kun ere indkomne med en Ubetydelighed under det budgetterede Beløb, ligesom de 3 første Maaneder af 1909—10 have udvist en betydelig Mindreindtægt mod i Fjor, 5,75 Mill. Kr., en Omstændighed, som antagelig vil bevirke, at Toldindtægterne for 1909—10 ikke ville indkomme som budgetteret, ihvorvel noget sikkert ikke nu kan siges. Mindreindtægten har været stærkt faldende i de 3 Maaneder, og vi synes paa dette Omraade at gaa regelmæssigere Tider i Møde. Mindreindtægten skyldes dels uberegnelige Forskydninger indenfor Overgangsperioden, dels den almindelige Depression i det internationale Handelsliv, Industri og Skibsfart, som kendetegner 1907 og 1908, og som i høj Grad har svækket Omsætningen med Ulandet. Hertil kommer desuden, at Tillægsafgiften til Brændevinsbrændingsafgiften synes at ville svigte Forventningen, navnlig fordi det viser sig, at en stor Del af den Spiritus, som var beregnet at ville medgaa til Forskæring, anvendes til teknisk Brug, og Statskassens Tab bliver jo herved dobbelt, ikke blot faar den ingen Tillægsafgift, men den mister ogsaa den hidtidige ordinære Afgift. Den for 1908—09 budgetterede betydelige Merindtægt i Arveafgift kan efter Sagens Natur ej heller ventes at ville indkomme.

Det vil saaledes ses, at der ej heller er Udsigt til, at Finansaaret 1909—10 vil kunne give Balance, og der vil da ikke af Statskassen kunne afses Midler til at imødegaa de store og betydelige Udgifter, som forestaa i de nærmeste Aar. Hermed sigter jeg særlig til Loven af 27. Maj 1908 om Jernbaneanlæg, i hvilken der er paa-regnet en Række Udgifter saavel til Statsbane- som til Privatbaneanlæg, Udgifter, som ville forøge Statens Aktiver med Objekter, som give Statskassen Udbytte, og derfor med Rette ikke alene bør hvile paa den nuværende Generation, men ogsaa bør bæres af vore Efterkommere.

Udgifterne i Henhold til denne Lov andrager jo 28,225,000 Kr. til Statsbaneanlæg foruden Ekspropriationsudgifterne, Udgiften til Erhvervelse af Vejle—Give-Ba-